

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΧΕΣΗ ΑΣΤΙΚΟΥ & ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ: Το εμπορικό δίκαιο είναι κλάδος του αστικού δικαίου και περιλαμβάνει ειδικότερους κανόνες, συμπληρώνοντας το αστικό δίκαιο. Το εμπορικό δίκαιο περιέχει ειδικές ρυθμίσεις που διέπουν τις σχέσεις που προκαλεί το εμπόριο, όπως τις σχέσεις των εμπόρων μεταξύ τους και τις πράξεις που είναι εμπορικές. Το αστικό δίκαιο είναι το σύνολο των κανόνων του ιδιωτικού δικαίου που ρυθμίζει τις προσωπικές και περιουσιακές σχέσεις των ατόμων, ενώ το εμπορικό δίκαιο είναι το ιδιωτικό δίκαιο που εφαρμόζεται στις εμπορικές πράξεις και στους εμπόρους. Η βασική διάκρισή τους είναι ότι ενώ το αστικό δίκαιο αναφέρεται σε περιστατικά χωρίς οικονομική λειτουργία (όπως π.χ. οικογένεια, προστασία προσωπικότητας), το εμπορικό δίκαιο ρυθμίζει καταστάσεις που έχουν οικονομική λειτουργία. Για το αστικό δίκαιο υπάρχει η αστική νομοθεσία και ιδίως ο Αστικός Κώδικας, για το εμπορικό δίκαιο υπάρχει η εμπορική νομοθεσία και ιδίως ο Εμπορικός Νόμος. Η αστική νομοθεσία είναι γενική, ενώ η εμπορική νομοθεσία ειδική.

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΚΛΑΔΟΙ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ: Οι κλάδοι του εμπορικού δικαίου είναι: Το **Γενικό Μέρος** το οποίο προσδιορίζει ποιες πράξεις είναι εμπορικές, ποιες είναι οι συνέπειές τους, ποιος είναι έμπορος και πως οργανώνεται το εμπορικό επάγγελμα. Η **Βιομηχανική Ιδιοκτησία** και το **Δίκαιο του Ανταγωνισμού** όπου περιέχονται οι κανόνες για την προστασία της οικονομικής ελευθερίας όταν αυτή ασκείται, της πνευματικής ιδιοκτησίας, τα συγγενικά δικαιώματα και της βιομηχανικής ιδιοκτησίας (εφευρέσεις και σήματα). Το **Δίκαιο των Εμπορικών Εταιριών** όπου περιέχεται το δίκαιο των ενώσεων προσώπων με εμπορικό σκοπό και άρα και εμπορική ιδιότητα. Το **Δίκαιο των Αξιογράφων** περιέχει τους κανόνες δικαίου για τα έγγραφα που ενσωματώνουν δικαίωμα και αξία με τρόπο που η άσκηση του δικαιώματος γίνεται μόνο με την κατοχή του εγγράφου ή κατόπιν μεταβίβασής του. Τα κυριότερα αξιόγραφα είναι η συναλλαγματική, η επιταγή, το γραμμάτιο εις διαταγήν, η μετοχή και η φορτωτική. Το **Δίκαιο των Εμπορικών Συμβάσεων** που περιλαμβάνει τις εμπορευματικές συμβάσεις (καθώς και την οδική, σιδηροδρομική, ναυτική, αεροπορική μεταφορά), τις συμβάσεις υπηρεσιών και τις χρηματοοικονομικές (ή χρηματοπιστωτικές) συμβάσεις. Το **Πτωχευτικό Δίκαιο** όπου ρυθμίζεται η διαδικασία ικανοποίησης του δανειστή με την παρουσία του οφειλέτη-πτωχού.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΡΑΞΗ: Σύμφωνα με την οικονομική έννοια του όρου, εμπόριο είναι η δραστηριότητα που με σκοπό το κέρδος μεσολαβεί στην κυκλοφορία των αγαθών από τον

παραγωγό στον καταναλωτή. Και άρα συνδέει την παραγωγή με την κατανάλωση. Η οικονομική δραστηριότητα διακρίνεται σε δύο τομείς: την παραγωγή (γεωργική ή βιομηχανική) των οικονομικών αγαθών και την μετακίνηση των αγαθών από την παραγωγή σε επόμενο στάδιο κυκλοφορίας ή στην κατανάλωση. Ο δεύτερος αυτός τομέας αποτελεί το εμπόριο. Η διαμεσολάβηση είναι εμπόριο όταν έχει ως αντικείμενο εμπορεύσιμα οικονομικά αγαθά που δεν είναι ακίνητα ή εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων. Εμπορεύσιμα οικονομικά αγαθά είναι τα κινητά πράγματα, τα αξιόγραφα, τα δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, το χρήμα, διάφορες διαμεσολαβητικές υπηρεσίες ή πληροφορίες (μεταφορά, επεξεργασία, επικοινωνία, ασφάλιση, διαφήμιση). Μία σχέση είναι εμπορική όταν υπάρχει αντάλλαγμα. Το αντάλλαγμα μπορεί να είναι και μη χρηματικό όπως στην ανταλλαγή ή στο μίσθωμα ή στο μισθό σε είδος. Όπου δεν υπάρχει αντιπαροχή, όπως δωρεά, δεν συνιστά εμπόριο. Η διαμεσολαβητική λειτουργία του εμπορίου εκδηλώνεται κυρίως με 3 τρόπους:

1. Την *κυκλοφορία* του οικονομικού αγαθού από τον τόπο της παραγωγής στον τόπο της κατανάλωσης. Με τον όρο κυκλοφορία νοείται η πράξη της υλικής μετακόμισης του πράγματος και όλες οι σχετικές με αυτήν ενέργειες. 2. Την *ανάληψη του κινδύνου της μεταφοράς ή της διάθεσης των εμπορευμάτων*. Όταν μεταφέρεται το αγαθό υπάρχει κίνδυνος να καταστραφεί από τυχαίο περιστατικό. Για αυτό, υπάρχει η ασφάλιση των επιχειρηματικών κινδύνων για να περιοριστεί ο εμπορικός κίνδυνος. Η ασφάλιση όμως δεν καλύπτει τον εμπορικό κίνδυνο στο σύνολό του, όπως π.χ. το διαφυγόν κέρδος. Ο έμπορος που αγοράζει προϊόντα για να τα μεταπωλήσει αναλαμβάνει τον κίνδυνο να μη πωληθούν ή να πωληθούν με ζημία. Κάθε κερδοσκοπική δραστηριότητα περιέχει το στοιχείο του κινδύνου αφού στοιχείο του κέρδους είναι η αβεβαιότητα στη δημιουργία και στην έκτασή του. Σε αυτό διαφέρει το κέρδος από άλλα οικονομικά ωφελήματα όπως μισθός, αμοιβή σε περίπτωση σύμβασης εργασίας ή έργου, ο τόκος σε περίπτωση δανείου. 3. Την παροχή οικονομικής πίστεως από τράπεζες (δάνεια) ή άλλους εμπόρους με μορφή πιστωτικών διευκολύνσεων. 4. Έμμεσα με βοηθητικές πράξεις του εμπορίου (μεσιτεία, παραγγελία).

Η νομική έννοια του εμπορίου είναι πολύ πιο ευρεία και περιλαμβάνει και άλλες πολλές δραστηριότητες και όχι μόνο τη δραστηριότητα που με σκοπό το κέρδος μεσολαβεί στην κυκλοφορία των αγαθών από τον παραγωγό στον καταναλωτή. Και αυτό γιατί το ίδιο το εμπορικό δίκαιο μας ορίζει πότε κάποια πράξη είναι εμπορική και πότε κάποιος είναι έμπορος. Αυτό γίνεται με τα κριτήρια ή τα συστήματα εμπορικότητας τα οποία εξηγούνται στην παρακάτω παράγραφο.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΤΗΤΑΣ: Τα συστήματα εμπορικότητας είναι τρία: το αντικειμενικό, το υποκειμενικό και το σύστημα της εμπορικής επιχείρησης. Αναλυτικότερα, στο **αντικειμενικό σύστημα**, η εμπορικότητα προσδιορίζεται από ορισμένες πράξεις που χαρακτηρίζονται από το νόμο ως εμπορικές (πρωτότυπα εμπορικές πράξεις). Έμπορος είναι έννοια που ακολουθεί την πρωτότυπα εμπορική πράξη εφόσον αυτός ο έμπορος ασκεί αυτήν την εμπορική πράξη **κατά σύνηθες επάγγελμα**. Άλλες εμπορικές πράξεις που ασκεί ο έμπορος αυτός στο πλαίσιο της εμπορίας του είναι παράγωγα εξ υποκειμένου εμπορικές. Οι πράξεις που ασκούνται κατά τρόπο παρακολουθηματικό με πρωτότυπα εμπορικές πράξεις είναι παράγωγα εξ αντικειμένου εμπορικές. Οι περισσότεροι συγγραφείς θεωρούν ότι στην Ελλάδα ισχύει το αντικειμενικό σύστημα. Στο **υποκειμενικό σύστημα** ο χαρακτήρας της εμπορικότητας προσδίδεται αρχικά σε πρόσωπο και όχι σε πράξεις. Πρόκειται για ειδικό επαγγελματικό δίκαιο των εμπόρων οι οποίοι αποκτούν την ιδιότητά τους με διάφορους τρόπους. Η έννοια της εμπορικής πράξης ακολουθεί την ιδιότητα του εμπόρου και εξαρτάται από αυτήν. *Σύγκριση αντικειμενικού –υποκειμενικού συστήματος*: Το αντικειμενικό σύστημα αναφέρεται στο αντικείμενο του εμπορικού δικαίου (εμπορική πράξη), ενώ το υποκειμενικό σύστημα αναφέρεται στον αποδέκτη των κανόνων στους οποίους απευθύνεται το εμπορικό δίκαιο, δηλαδή τους εμπόρους.

Στο τρίτο **σύστημα** της «εμπορικής επιχείρησης», κριτήριο εμπορικότητας είναι η εμπορική επιχείρηση η οποία συνίσταται στην άσκηση βιομηχανικής δραστηριότητας κατευθυνόμενης στην παραγωγή αγαθών ή υπηρεσιών καθώς και δραστηριότητας διαμεσολάβησης στην κυκλοφορία αγαθών ή υπηρεσιών καθώς και δραστηριότητας μεταφοράς, τραπεζικής, ασφαλιστικής ή άλλης βοηθητικής των προηγούμενων. Εάν ο επιχειρηματίας ασκεί εμπορική επιχείρηση είναι έμπορος επιχειρηματίας.

Υπάρχει και το σύστημα της **τυπικής εμπορικότητας** στο οποίο ο χαρακτήρας της εμπορικότητας αποδίδεται από το ίδιο το δίκαιο χωρίς να εξετάζεται η ουσία της δράσης. Αυτό σημαίνει ότι ένας κανόνας δικαίου (όπως νόμος) προβλέπει ότι η ανώνυμη εταιρία είναι εμπορική έστω και αν ο σκοπός της δεν είναι η άσκηση εμπορικής επιχείρησης. Στην Ελλάδα η ανώνυμη εταιρία και η εταιρία περιορισμένης ευθύνης είναι εμπορικές βάσει του τυπικού συστήματος επειδή ο νόμος περί ίδρυσης των εταιριών αυτών ρητά προβλέπει ότι είναι εμπορικές ανεξαρτήτως του σκοπού τους.

ΕΙΔΗ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ή ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Είναι αυτές που ορίζονται απευθείας από το νόμο. Η εμπορικότητά τους δεν εξαρτάται ούτε από την εμπορική ιδιότητα του προσώπου που τις ενεργεί ούτε από τον εμπορικό χαρακτήρα άλλης πράξης. Η εμπορικότητά τους είναι πρωτότυπη. Ο χαρακτηρισμός τους απευθείας από το νόμο δημιουργεί αμάχητο τεκμήριο περί της εμπορικότητάς τους, δηλαδή δεν επιτρέπεται ανταπόδειξη. Οι περιπτώσεις των αντικειμενικών εμπορικών πράξεων καθορίζονται στο νόμο στα άρθρα 2 και 3 του β.δ. περί αρμοδιότητας εμποροδικείων.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ή ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ: Οι πράξεις που συνδέονται με την κύρια πράξη (βοηθητικές) η οποία είναι η πρωτότυπα εμπορική λαμβάνουν το χαρακτήρα και αυτές της εμπορικής και λέγονται *παράγωγα εξ' αντικειμένου εμπορικές* (π.χ.ο Β δανείζει στον Α 20.000 ευρώ για να αγοράσει λάδι με σκοπό να το μεταπωλήσει. Η αγορά λαδιού είναι η κύρια πράξη και είναι εμπορική πράξη και ο δανεισμός εξαρτάται από αυτήν, είναι το παρακολούθημά της). Οι πράξεις τις οποίες διενεργεί έμπορος για τις ανάγκες της εμπορίας του και έτσι συνδέονται με την άσκηση της εμπορίας του λαμβάνουν το χαρακτήρα και αυτές της εμπορικής και λέγονται *παράγωγα εξ' υποκειμένου εμπορικές* (π.χ. αγορά ή μίσθωση ακινήτου ή μηχανών για τις ανάγκες του εμπορικού επαγγέλματος, ή η πρόσληψη προσωπικού για τις ανάγκες της εμπορίας του εμπόρου).

ΑΜΦΙΜΕΡΩΣ και ΜΟΝΟΜΕΡΩΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ: Αμφιμερώς είναι όταν είναι εμπορική η πράξη και για τους δύο συμβαλλόμενους, δηλαδή υπάρχει σύμβαση. Μονομερώς ή ετερομερώς είναι όταν η πράξη είναι εμπορική μόνο για τον ένα από τους συμβαλλομένους.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΑ (ή ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ) ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 2 ΔΑΕ (Διάταγμα περί Αρμοδιότητας Εμποροδικείων 1835), χαρακτηρίζονται ως εμπορικές πράξεις (και άρα αφού τις ονομάζει ο νόμος έτσι είναι αντικειμενικά εμπορικές πράξεις) οι εξής:

1. Κάθε αγορά προϊόντος γης ή τέχνης που έκανε κάποιος είτε για να το μεταπωλήσει ακατέργαστο όπως το αγόρασε ή κατεργασμένο σε χειροτέχνημα, είτε για να μισθώσει τη χρήση του. Άρα βασικές προϋποθέσεις είναι: α. Η ύπαρξη αγοράς. Αυτό σημαίνει κτήση της κυριότητας ή χρήσης του πράγματος με σύμβαση μη χαριστική, δηλαδή να υπάρχει αντάλλαγμα (κάθε κτήση πράγματος που γίνεται με αντάλλαγμα όπως η ανταλλαγή πράγματος με άλλο και η μίσθωση πράγματος με σκοπό την υπεκμίσθωση), άρα όχι δωρεά - κληρονομία (χαριστική σύμβαση), όχι ανεύρεση θησαυρού ή κτήση θηράματος από κυνηγό (κτήση πρωτότυπη). β. Η πρόθεση μεταπώλησης ή μίσθωσης του πράγματος κατά το χρόνο που έγινε η αγορά και το αντικείμενο της αγοράς: ανεξάρτητα αν αυτό πραγματοποιήθηκε ή όχι αργότερα π.χ. αγορά τηλεόρασης για μεταπώληση ή μίσθωση ποδηλάτου για περαιτέρω υπομίσθωση. Δεν θεωρείται εμπορική πράξη η αγορά ενός κινητού πράγματος που δεν έγινε με πρόθεση τη μεταπώληση, άσχετο αν αυτό τελικά πραγματοποιήθηκε π.χ. αγορά τηλεόρασης με πρόθεση τη δωρεά που τελικά δεν έγινε και η τηλεόραση μεταπωλήθηκε. γ. να είναι «προϊόν γης ή τέχνης»: ενσώματα ή ασώματα αντικείμενα (σήμα, επωνυμία). Ο νομοθέτης θέλησε να αποκλείσει τα ακίνητα.

Η αγορά είναι εμπορική ακόμη και αν ο αγοραστής αγοράζει το προϊόν με σκοπό να το μεταπωλήσει αφού πρώτα το επεξεργαστεί ή το μεταποιήσει: π.χ. αγορά ελαιοκάρπου με σκοπό την πώληση του λαδιού, αγοράζω μαλλί από πρόβατο για να το μεταπωλήσω αφού πρώτα το μεταποιήσω σε κλωστές ή κουβέρτες. Εάν, όμως, ο γλύπτης αγοράζει μάρμαρο για να φτιάξει ένα άγαλμα και να το πωλήσει, δεν κάνει εμπορική πράξη γιατί η κύρια πρόθεσή του τη στιγμή που αγοράζε το μάρμαρο ήταν να δημιουργήσει. Η πρόθεση να το μεταπωλήσει είναι μόνο σαν συστατικό στοιχείο του δημιουργήματός του που είναι το κυρίως πωλούμενο αντικείμενο.

2. Επιχείρηση χειροτεχνίας: Σύμβαση που έχει ως αντικείμενο την έναντι αμοιβής μετατροπή ή επεξεργασία ξένης πρώτης ύλης σε χρήσιμα πράγματα, δηλαδή σε πράγματα οικονομικής χρησιμότητας καθώς και την επισκευή ετοιμών προϊόντων. Ο νόμος αναφέρει μόνο χειροτεχνία γιατί εκείνη την εποχή ή βιομηχανία δεν είχε αναπτυχθεί. Χειροτεχνία είναι η μεταποίηση, η επεξεργασία της ύλης με τα χέρια και η βιομηχανία (και βιοτεχνία) με μηχανικά μέσα. Εμπορική πράξη χειροτεχνίας είναι η επεξεργασία και μεταποίηση προϊόντων παραγωγής του χειροτέχνη όταν γίνεται σε ευρεία κλίμακα με τη μορφή οργανωμένης επιχείρησης (μηχανήματα) με σκοπό να τα διαθέσει στο καταναλωτικό κοινό και να αποκομίσει κέρδη. Επιχείρηση χειροτεχνίας είναι το ελαιοτριβείο, το βαφείο, το ραφείο, το καθαριστήριο, το

συνεργείο αυτοκινήτων, ο αλωνισμός σιτηρών με αλωνιστική μηχανή, η ύφανση, η άλεση – αλευρόμυλοι που αλέθουν ξένο σιτάρι, η εκτύπωση κλπ. Ο Άρειος Πάγος χαρακτήρισε ως επιχείρηση χειροτεχνίας την εκμετάλλευση πτηνοτροφείου. Όπου υπερέχει η παροχή ελεύθερων υπηρεσιών δεν είναι επιχείρηση χειροτεχνίας (ανάθεση έργου ζωγραφικής, διενέργεια λογιστικών υπολογισμών). Η καλλιτεχνική δημιουργία δεν είναι (παραγωγή έργου ζωγραφικής). Η αναπαραγωγή του έργου τέχνης όμως είναι. Νομολογιακά είναι εμπορικές πράξεις χειροτεχνίας η κατασκευή οικοδομών, οι επιχειρήσεις κατασκευής τεχνικών έργων.

3. Επιχείρηση παραγγελίας: η σύμβαση με την οποία το ένα μέρος – ο παραγγελέας/εργοδότης – δίνει εντολή στο άλλο μέρος – τον παραγγελιοδόχο – να προβεί στην κατάρτιση δικαιοπραξίας με τρίτον στο όνομα του παραγγελιοδόχου αλλά για λογαριασμό του παραγγελέα. Αντικείμενο είναι κινητό πράγμα ή αξιόγραφο. Ο παραγγελιοδόχος ενεργεί τις διάφορες πράξεις στο όνομά του. Έχει αξίωση αμοιβής εφόσον επιτύχει τη σύναψη της συναλλαγής. Η παραγγελία είναι εμπορική μόνο για τον παραγγελιοδόχο εκτός αν από άλλη αιτία είναι εμπορική για τον παραγγελέα. Π.χ. σύμβαση παραγγελίας μεταφοράς όπως τα ταχυδρομεία που πάντως στην Ελλάδα είναι ΑΕ. Παρέχει τις υπηρεσίες του στο όνομά του και όχι στο όνομα των πελατών του όπως στην πρακτορεία. Είναι έμμεση αντιπροσωπεία. Η αμοιβή του λέγεται προμήθεια.

4. Μεσιτεία: η κατ' επάγγελμα μεσολάβηση ή υπόδειξη ευκαιρίας σε τρίτα πρόσωπα προκειμένου να συναντηθούν και να καταρτίσουν μία σύμβαση. Το πρόσωπο που φέρει σε επαφή τα τρίτα πρόσωπα λέγεται μεσίτης. Ο μεσίτης δεν μετέχει ο ίδιος στη σύμβαση. Βασικό στοιχείο για την εμπορικότητα είναι η αμοιβή του μεσίτη. Είναι πάντα πράξη εμπορική ανεξάρτητα με τον εμπορικό ή όχι χαρακτήρα της σύμβασης που πρόκειται να καταρτιστεί (π.χ. πώληση ακινήτων).

5. Επιχείρηση πρακτορείας: η δραστηριότητα με την οποία παρέχονται στο κοινό διάφορες μεσολαβητικές εξυπηρετήσεις που έχουν έμμεση ή άμεση σχέση με το εμπόριο. Γραφεία εμπορικών πληροφοριών, πρακτορεία μεταναστεύσεως, ταξιδιωτικά γραφεία, διαφημιστικά γραφεία, γραφεία ευρέσεως εργασίας, πρακτορεία ειδήσεων. Ο πράκτορας ενεργεί υλικές πράξεις ή συνάπτει συμβάσεις κατευθείαν στο όνομα του εντολέα. Π.χ. η σύμβαση factoring η οποία έχει ως περιεχόμενο την έναντι αμοιβής υποχρέωση του Factor (= ανάδοχος είσπραξης εμπορικών απαιτήσεων) για είσπραξη, λογιστική και νομική παρακολούθηση ή διαχείριση απαιτήσεων εμπόρου από πώληση, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργου με τρίτο. Δεν είναι πράκτορες οι δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, σύνδικοι πτωχεύσεως γιατί οι υπηρεσίες τους παρέχονται στα πλαίσια δημόσιου λειτουργήματος.

6.Επιχείρηση προμήθειας: η εμπορική δραστηριότητα που ως αντικείμενο έχει την παροχή (προμήθεια) μία ή περισσότερες φορές κινητών κατά κυριότητα ή κατά χρήση, φυσικής ενέργειας ή υπηρεσιών τρίτων προσώπων, ανεξάρτητα εάν ο προμηθευτής έχει στη διάθεσή του το αντικείμενό της όταν καταρτίζει τη σύμβαση προμήθειας. Είναι η σύμβαση στην οποία ο προμηθευτής αναλαμβάνει την υποχρέωση να προμηθεύσει στον αγοραστή εφόσον ή κατά περιόδους έναντι ανταλλάγματος κινητά πράγματα ή άυλα αγαθά τα οποία σκοπεύει να αποκτήσει κατά παράγωγο τρόπο και από αιτία μη χαριστική. Αντικείμενο προμήθειας μπορεί να είναι είτε η μεταβίβαση της κυριότητας των αντικειμένων (π.χ. παροχή τροφίμων σε οικοτροφείο), είτε η μεταβίβαση της χρήσης τους (π.χ. παροχή αντικειμένων για οργάνωση εκθέσεων, εορτών).

7. Επιχείρηση πλειστηριασμού: η πώληση με πλειοδοτικό διαγωνισμό κινητών πραγμάτων που ανήκουν σε τρίτους από ιδιώτη που παίρνει πάντοτε αμοιβή (συνήθως ποσοστό πάνω στο τίμημα). Η πώληση συνάπτεται από αυτόν που διενεργεί τον πλειστηριασμό με αυτόν που προσφέρει καλύτερους όρους. Ο συμβολαιογράφος που διενεργεί πλειστηριασμό δεν είναι έμπορος γιατί είναι δημόσιος λειτουργός δηλαδή έχει ιδιότητα ασυμβίβαστη με αυτή του πλειστηριαστή που είναι έμπορος.

8. Επιχείρηση δημοσίων θεαμάτων: η οργάνωση και παρουσίαση στο κοινό έναντι αμοιβής και κατά τρόπο συστηματικό κάθε είδους ψυχαγωγίας, π.χ. θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες, αθλητικοί αγώνες, εκθέσεις, διαλέξεις κλπ. Αναλογικά είναι εμπορική η εκμετάλλευση κλινικής (παροχή νοσοκομειακής περίθαλψης με κατάλληλο προσωπικό), εκμετάλλευση εκπαιδευτηρίου (παροχή παιδείας με κατάλληλο προσωπικό).

9. Επιχείρηση μεταφοράς ή μετακόμισης δια για ή ύδατος: η έναντι αμοιβής μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων από τόπο σε τόπο.

10. Κολυμβιστικές και τραπεζικές εργασίες: είναι η ανταλλαγή αλλοδαπών νομισμάτων με ημεδαπά έναντι αμοιβής. Τραπεζικές είναι όλες οι πράξεις που ενεργεί μία τράπεζα, όπως παροχή δανείων, εγγυήσεις με τη μορφή εγγυητικών επιστολών, προεξόφληση πιστωτικών τίτλων, διενέργεια πληρωμών και εισπράξεων για λογαριασμό πελατών, μίσθωση θυρίδων χρηματοκιβωτίων, καταθέσεις χρημάτων.

11. Συναλλαγματική: Κάθε υποχρέωση που αναλαμβάνεται με υπογραφή σε συναλλαγματική (εκδότη, οπισθογράφου, αποδέκτη, εγγυητή) είναι πράξη εμπορική.

12. Αποστολές χρημάτων από τόπο σε τόπο: Η διατόπια αποστολή χρημάτων ανήκει σήμερα στις τραπεζικές εργασίες και είναι για όλα τα συμβαλλόμενα μέρη πράξη εμπορική. Η μεταφορά νομισμάτων ή συναλλάγματος είναι εμπορική πράξη ως μεταφορά.

ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ. Οι αγοραπωλησίες που αποκλείονται από την εμπορικότητα είναι:

1. Όταν η αγορά γίνεται με σκοπό την κατανάλωση ή την ιδιόχρηση του πράγματος ανεξάρτητα με το αν ο αγοραστής είναι έμπορος.

2. Όταν η αγορά γίνεται με σκοπό την περαιτέρω διάθεση του πράγματος με χαρακτηριστική δικαιοπραξία.

3. Όταν υπάρχει πρωτογενής παραγωγή, π.χ. ο γεωργός πωλεί προϊόντα που παράγει. Το άρθρο 8 ΔΑΕ ορίζει ότι «δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα των εμποροδικείων οι κατά ιδιοκτημόνων γεωργών, αμπελουργών αγωγές περί πωλήσεων των προϊόντων από τα κτήματά τους», και άρα καθιερώνει τη μη εμπορικότητα των πωλήσεων αυτών. Έτσι και η κτηνοτροφική, μελισσοκομική, δασική, σηροτροφική (μεταξοσκώληκας) παραγωγή. Άρα, καταρχήν, δεν είναι εμπορικές πράξεις οι πωλήσεις γεωργικού προϊόντος πρωτογενούς παραγωγής όπως είναι το θήραμα, το μέταλλευμα, τα ζωικά προϊόντα, τα αλιεύματα εσωτερικών υδάτων δηλαδή λίμνες και ποταμούς, σπογγαλιεία, κτηνοτροφία, η εκμετάλλευση ιαματικών πηγών, δασοκομία, μελισσοκομία, (άντληση πετρελαίου, παραγωγή φωταερίου και ηλεκτρικού ρεύματος, εξαγωγή λιγνίτη, υδροληψία). Από την εμπορικότητα αποκλείεται όχι μόνο η διάθεση των προϊόντων της πρωτογενούς παραγωγής αλλά και οι πράξεις της ίδιας της παραγωγής δηλαδή σπορά, εκτροφή, άντληση, συλλογή, θερισμός, κυνήγι που δεν έχουν ούτε το χαρακτηριστικό της δράσης στην αγορά. Ο αποκλεισμός της πρωτογενούς παραγωγής από την εμπορικότητα εξηγείται από το γεγονός ότι το εμπορικό δίκαιο καταλαμβάνει τη διαμεσολάβηση και ότι τη δράση που συνίσταται στην παραγωγή/δημιουργία των αγαθών και την πράξη διάθεσής τους από τον παραγωγό. Η εμπορία αρχίζει από τη στιγμή που θα τεθεί το προϊόν στην αγορά δηλαδή από τότε που το αγοράζει κάποιος από τον παραγωγό προς μεταπώληση. Όμως, η μη εμπορικότητα της πρωτογενούς παραγωγής κάμπτεται υπό προϋποθέσεις. Π.χ. αν ο αμπελουργός πωλήσει τα σταφύλια που συνέλεξε σε οينوπαραγωγό για την παραγωγή κρασιού, η δράση του οينوπαραγωγού είναι εμπορική. Εάν ο αμπελουργός τα επεξεργαστεί ο ίδιος σε εγκαταστάσεις του η παραπέρα διάθεση του κρασιού δεν θα είναι

εμπορική διότι δεν υπάρχει διαμεσολάβηση/μεταβίβαση. Αλλά επειδή αυτό θα ήταν ανορθόδοξο, θεωρούμαι ότι η διαμεσολάβηση υπάρχει εκ του γεγονότος ότι το ίδιο πρόσωπο ασχολήθηκε με διαφορετικές οικονομικές λειτουργίες και η μία οικονομική λειτουργία διαδέχθηκε την άλλη (παραγωγή, επεξεργασία). Άρα είναι εξίσου εμπορική η πώληση (εκποίηση) επεξεργασμένου αγαθού από τον παραγωγό του όπως αυτή που έγινε από ενδιάμεσο μεταπωλητή (Ευ. Περάκη, *Εισαγωγή στο Εμπορικό Δίκαιο*, σελ. 106-108). Επιπλέον, εάν έχουμε Ανώνυμη Εταιρία ή Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης που ασκούν αυτές τις δραστηριότητες, οι ανωτέρω πράξεις είναι εμπορικές αφού αυτές οι εταιρίες είναι εμπορικές δια του τυπικού κριτηρίου δηλαδή ο νόμος τις χαρακτηρίζει ως τέτοιες. Επίσης ή εάν γίνεται παραγωγή των ανωτέρω με υποδομές επιχείρησης (εγκαταστάσεις, εξοπλισμό, προσωπικό, οργάνωση, διάρκεια), τότε κάμπτεται η μη εμπορικότητά τους και τότε είναι εμπορικές.

4. Όσες συνδέονται στενά με ελευθέρια επαγγέλματα (δικηγόρος, ιατρός, πολιτικός μηχανικός εκτός εάν αυτός ασκεί επιχείρηση ανέγερσης οικοδομών), και πράξεις που ανάγονται σε λειτουργία δημοσίου δικαίου όπως ο πλειστηριασμός από συμβολαιογράφο.

5. Οι πράξεις που αφορούν ακίνητα, εκτός αν γίνεται από ΑΕ, ΕΠΕ, συνεταιρισμούς ή εάν ασκείται υπό τη μορφή επιχείρησης(εγκαταστάσεις, εξοπλισμό, προσωπικό, οργάνωση, διάρκεια). Έτσι, η νομολογία δέχεται ότι οι επιχειρήσεις εργολαβικών οικοδομών είναι εμπορικές.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Με τον όρο *βιομηχανική ιδιοκτησία* νοείται το σύνολο των διατάξεων που διέπουν την ειδική προστασία που παρέχει το δίκαιο σε ορισμένα δικαιώματα τα οποία συνδέονται με την άσκηση εμπορικής, βιομηχανικής επιχείρησης ή και άλλης. Σημειώνεται ότι εμπορική ή βιομηχανική επιχείρηση είναι σύνολο νομικών, οικονομικών και πραγματικών σχέσεων που αποτελούν μία οργανωμένη οικονομική ενότητα που προέκυψε από την επαγγελματική άσκηση μίας εμπορικής δραστηριότητας και αποτελεί συγχρόνως και το περιουσιακό υπόβαθρο της δραστηριότητας αυτής.

Τα δικαιώματα της βιομηχανικής ιδιοκτησίας διακρίνονται σε α) εκείνα που εξασφαλίζουν στο δημιουργό μίας πνευματικής, τεχνικής ή διακοσμητικής δημιουργίας της αποκλειστική αναπαραγωγή και εκμετάλλευση των δημιουργημάτων του, όπως εφευρέσεις, υποδείγματα, σχεδιάσματα. β) σε εκείνα που εξασφαλίζουν στο δικαιούχο την αποκλειστική χρήση διακριτικών

γνωρισμάτων της επιχείρησης (εμπορική επωνυμία, διακριτικός τίτλος) και των προϊόντων μιας επιχείρησης (σήμα). γ) στον καθορισμό των ορίων του ανταγωνισμού που επιτρέπεται μεταξύ των επαγγελματιών (αθέμιτος ανταγωνισμός). Ο όρος βιομηχανική είναι ανακριβής γιατί η σχετική προστασία παρέχεται και στις εμπορικές, κτηνοτροφικές, και γεωργικές επιχειρήσεις.

Αντικείμενο των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας δεν είναι ένα ενσώματο αντικείμενο αλλά ένα άυλο αγαθό δηλαδή το προϊόν της ανθρώπινης διάνοιας και όχι η υλική ενσωμάτωσή του. Τα άυλα αγαθά δεν ταυτίζονται με τον υλικό τους φορέα που είναι ενσώματα αντικείμενα.

ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ: διακριτικά γνωρίσματα της επιχείρησης είναι το όνομα, η επωνυμία, ο διακριτικός τίτλος. Διακριτικά γνωρίσματα εμπορευμάτων ή υπηρεσιών είναι το σήμα.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΠΩΝΥΜΙΑ: Είναι το όνομα με το οποίο ο έμπορος (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) διεξάγει τις εμπορικές συναλλαγές. Η επωνυμία είναι διακριτικό γνώρισμα του εμπόρου ή της επιχείρησης. Είναι το μέσον προβολής και προσέλκυσης της πελατείας. Η σημασία του είναι οικονομική γιατί γίνεται ο έμπορος γνωστός στο καταναλωτικό κοινό χρησιμοποιώντας ορισμένη επωνυμία που το κοινό εμπιστεύεται ή δεν εκτιμά. Ο έμπορος έχει άμεσο συμφέρον να μη θέλει να εμφανιστεί άλλος με την ίδια επωνυμία στην αγορά, ενώ το καταναλωτικό κοινό θέλει να προστατευτεί από τον τρίτο που προσπαθεί να εξαπατήσει χρησιμοποιώντας στις συναλλαγές την επωνυμία (ίδια ή παρόμοια) άλλου εμπόρου.

Η επωνυμία λέγεται ατομική όταν φορέας της είναι φυσικό πρόσωπο και εταιρική όταν φορέας της είναι εμπορική εταιρεία. Λέγεται *προσωπική* ή *υποκειμενική* όταν σχηματίζεται από ονόματα φυσικών προσώπων, *πραγματική* ή *αντικειμενική* όταν σχηματίζεται από το αντικείμενο της δραστηριότητας που ασκεί η επιχείρηση και *μεικτή* όταν αποτελεί συνδυασμό ονόματος φυσικού προσώπου, του αντικειμένου της εμπορίας και της μορφής της επιχείρησης.

Πρέπει να τηρείται η αρχή της αλήθειας στην επωνυμία, δηλαδή όσον αφορά επωνυμία φυσικών προσώπων το βαπτιστικό όνομα και το επώνυμο, νομικά πρόσωπα:

ΟΕ: η επωνυμία σχηματίζεται είτε από όνομα ενός ή περισσότερων ομόρρυθμων εταίρων είτε από το αντικείμενο της επιχείρησης είτε από άλλες ενδείξεις με την προσθήκη των λέξεων «ομόρρυθμη εταιρία» ολογράφως ή με τη σύντμηση «ΟΕ» (αρ. 250 του ν. 4072/2012).

ΕΕ: η επωνυμία σχηματίζεται είτε από όνομα ενός ή περισσότερων ομόρρυθμων εταίρων είτε από το αντικείμενο της επιχείρησης είτε από άλλες ενδείξεις με την προσθήκη των λέξεων «ετερόρρυθμη εταιρία» ολογράφως ή με τη σύντμηση «ΕΕ» (αρ. 272 του ν. 4072/2012).

ΑΕ: η επωνυμία σχηματίζεται από το είδος της επιχείρησης που ασκείται και πρέπει να περιέχει τη φράση ανώνυμος εταιρεία ή τη σύντμηση ΑΕ. Μπορεί να περιέχει και το όνομα ιδρυτή της ή άλλου νομικού ή φυσικού προσώπου, π.χ. ΚΕΡΑΝΗΣ Βιομηχανία Σιγαρέτων ΑΕ (άρθρο 5 του ν. 2190/1920).

ΕΠΕ: η επωνυμία σχηματίζεται από το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων, είτε από το αντικείμενο της επιχείρησης που ασκεί είτε και από τα δύο. Πρέπει να περιέχονται οπωσδήποτε ολογράφως οι λέξεις Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης ή με σύντμηση ΕΠΕ (άρθρο 2 ν. 3190/1955).

Η εμπορική επωνυμία προστατεύεται με την προστασία του ΑΚ περί προστασία της προσωπικότητας, του ΠΚ περί απάτης και πλαστογραφίας, και ειδικότερους νόμους πχ ν. 146/14 για τον αθέμιτο ανταγωνισμό. Αξίωση: παύση χρήσης επωνυμίας στο μέλλον (+ ηθική βλάβη), καταβολή αποζημίωσης, ασφαλιστικά μέτρα.

ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ: είναι το όνομα – πραγματικό ή φανταστικό – που διακρίνει ένα εμπορικό κατάστημα από άλλα όμοια ή ομοειδή όπως ΟΜΟΝΟΙΑ, Ψητοπωλείο ΤΑΥΓΕΤΟΣ. Ο διακριτικός τίτλος πρέπει να έχει διακριτική δύναμη για να μπορεί να προσδιορίσει το κατάστημα συγκεκριμένης επιχείρησης (όχι ουζερί ή κουρείο). Το δικαίωμα της αποκλειστικής χρήσης του διακριτικού τίτλου αποκτάται με την πρώτη δημόσια χρησιμοποίησή του. Μπορεί να είναι και η ίδια η επωνυμία. Ο δτ προσδιορίζει την ίδια την επιχείρηση ή το εμπορικό κατάστημα, ενώ η επωνυμία τον φορέα της επιχείρησης. Ο δτ μπορεί να είναι και φανταστικός ενώ η επωνυμία αληθινή. Π δτ μεταβιβάζεται και χωρίς την επιχείρηση.

Έμβλημα είναι η φανταστική ή παραστατική απεικόνιση που τοποθετείται στη μετώπη του καταστήματος. Το έμβλημα εάν έχει κατατεθεί ως σήμα προστατεύεται σύμφωνα με τον ειδικό νόμο περί σημάτων.

Σήμα είναι κάθε σημείο επιδεκτικό γραφικής παραστασης ικανό να διακρίνει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχείρησης από εκείνα άλλων επιχειρήσεων. Το σήμα διακρίνει τα εμπορεύματα

ή τις υπηρεσίες τα οποία προέρχονται από μια συγκεκριμένη επιχείρηση. Είναι, συνεπώς, το διακριτικό γνώρισμα των εμπορευμάτων/υπηρεσιών μιας επιχείρησης. Προστατεύεται από το δίκαιο βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Προστατεύεται η ικανότητα του σήματος να διακρίνει ορισμένα εμπορεύματα ή υπηρεσίες πράγμα το οποίο σημαίνει ότι μπορεί καταρχήν να χρησιμοποιήσει το ίδιο σημείο οποιοσδήποτε τρίτος για οποιαδήποτε άλλη χρήση εκτός από το να διακρίνει ίδια ή παρόμοια εμπορεύματα ή υπηρεσίες με το φορέα (επιχείρηση) που είναι δικαιούχος του σήματος.

Ευρεσιτεχνία είναι το τεχνικό επινόημα το οποίο πληροί τις προϋποθέσεις του νόμου και ως τέτοιο προστατεύεται. Οι προϋποθέσεις για την απόκτηση δικαιώματος ευρεσιτεχνίας είναι α) να πρόκειται για εφεύρεση, β) η εφεύρεση πρέπει να είναι νέα, γ) πρέπει να περιέχει εφευρετική δραστηριότητα, δ) να είναι επιδεκτική βιομηχανικής εφαρμογής.

Ανταγωνισμός είναι η ύπαρξη περισσότερων ανταγωνιστών δηλαδή επιχειρήσεων (νομικά ή φυσικά πρόσωπα) που δραστηριοποιούνται σε ίδια ή σχετικά αντικείμενα. Όλοι οι ανταγωνιζόμενοι καταβάλλουν προσπάθειες συνεχούς βελτίωσης της ποιότητας και των όρων με τους οποίους προσφέρουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες τους και βελτίωση (μείωση) της τιμής στην οποία πωλούν. Το εμπορικό δίκαιο περιλαμβάνει κάποιους κανόνες για να ρυθμίσει τους κανόνες με τους οποίους ανταγωνίζονται μεταξύ τους οι επιχειρήσεις που έχουν ίδια ή παρόμοια προϊόντα/υπηρεσίες με σκοπό να υπάρχει υγιής και ανόθευτος ανταγωνισμός. Ο σκοπός είναι να βελτιώνεται η ποιότητα των προϊόντων/υπηρεσιών που προσφέρονται με καλύτερους όρους. Το σύνολο αυτών των κανόνων δικαίου είναι το δίκαιο του ανταγωνισμού.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Ο φορέας της επιχείρησης (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) χρησιμοποιεί για την άσκηση της εμπορίας του βοηθητικά πρόσωπα προκειμένου να ασκήσει και να αναπτύξει την επιχειρηματική του δράση. Η σχέση αυτών των προσώπων με τον έμπορο είναι συνήθως σχέση που συνάπτεται με τη μορφή σύμβασης εργασίας ή έργου. Σημειώνεται ότι στις εταιρίες δεν είναι βοηθητικά πρόσωπα οι διαχειριστές, τα μέλη διοικητικού συμβουλίου, οι εταίροι με εκπροσωπευτική εξουσία, διότι αυτοί είναι όργανα του νομικού προσώπου και ταυτίζονται με τον επιχειρηματικό φορέα. Έτσι, εκτός από το προσωπικό της (που μπορεί να είναι π.χ. τμήμα γραμματείας, λογιστήριο, μηχανογράφηση,

μελετών, δημόσιων διαγωνισμών, διαφήμισης, ερευνών, καθαρισμού, ασφάλειας, νομικό τμήμα, τμήμα marketing), η εταιρία μπορεί να επιθυμεί να συνάψει συμβάσεις με τρίτες εταιρίες ή επαγγελματίες και να τους αναθέσει την εκτέλεση εργασιών παραγωγής (επεξεργασία, κατασκευή, συσκευασία, αποθήκευση) ή βοηθητικών υπηρεσιών λειτουργίας της (νομικών, λογιστικών, διαφημιστικών, μηχανογράφησης, καθαρισμού, τροφοδοσία πχ catering), ή προώθησης των προϊόντων στους καταναλωτές (διανομή). Αυτές οι τρίτες εταιρίες μπορεί να είναι είτε ανεξάρτητες επιχειρήσεις είτε να ανήκουν στον ίδιο όμιλο με αυτήν που εξυπηρετούν πχ θυγατρική της μητρικής ή της εξυπηρετούμενης.

Η ΔΙΑΝΟΜΗ: Ειδικότερα, όταν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες πρέπει να διοχετευθούν μακριά από την εγκατάσταση του εμπόρου, η διανομή των προϊόντων ή υπηρεσιών μίας επιχείρησης μπορεί να λάβει χώρα είτε με *εμπορικό αντιπρόσωπο* είτε με *διανομέα*, είτε μέσω σύμβασης δικαιόχρησης (franchising).

Ο *εμπορικός αντιπρόσωπος* μπορεί να είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Το πρόσωπο αυτό μεριμνά σε διαρκή βάση για τις υποθέσεις του εμπόρου, διαπραγματεύεται για λογαριασμό του εμπόρου, και συνάπτει συμβάσεις στο όνομά του εμπόρου (211 ΑΚ). Τους κινδύνους μεταφοράς, αποθήκευσης, ευθύνης για ελαττώματα του πωληθέντος φέρει ο αντιπροσωπευόμενος/έμπορος. Ο εμπορικός αντιπρόσωπος φέρει τον κίνδυνο της χαμηλής ζήτησης του προϊόντος και άρα απώλειας της προμήθειας που εισπράττει, ενώ η δημιουργούμενη πελατεία ανήκει στον αντιπροσωπευόμενο. Το π.δ. 219/1991 (αρ. 1 παρ. 2) δίνει τον ορισμό: *Εμπορικός αντιπρόσωπος είναι εκείνος στον οποίο, υπό την ιδιότητά του ως ανεξάρτητου μεσολαβητή, ανατίθεται σε μόνιμη βάση είτε να διαπραγματεύεται για λογαριασμό άλλου προσώπου, το οποίο καλείται στο εξής «αντιπροσωπευόμενος», την πώληση ή την αγορά εμπορευμάτων, είτε να διαπραγματεύεται και να συνάπτει τις πράξεις αυτές επ' ονόματι και για λογαριασμό του αντιπροσωπευόμενου.* Εμπορικοί αντιπρόσωποι δεν είναι τα εταιρικά όργανα, οι διαχειριστές εταίροι, οι εκκαθαριστές. Για τις υπηρεσίες του ο εμπορικός αντιπρόσωπος δικαιούται τη συμφωνημένη αμοιβή, η οποία είναι ποσοστό επί της αξίας της σύμβασης (*προμήθεια*) για την οποία μεσολαβεί ή συνάπτει για λογαριασμό του αντιπροσωπευόμενου .

Ο *διανομέας* αναλαμβάνει την προώθηση των προϊόντων του παραγωγού ενεργώντας στο δικό του όνομα και για δικό του λογαριασμό, αλλά με δικό του κίνδυνο, έχοντας όμως στενό δεσμό με την οργάνωση και τα συμφέροντα του παραγωγού, κάτι που τον διακρίνει από άλλους αυτόνομους

εμπόρους όπως χονδρέμπορους. Ο διανομέας έχει μεγαλύτερη ανεξαρτησία και ευθύνη από τον εμπορικό αντιπρόσωπο. Ο διανομέας καθορίζει ο ίδιος τις τιμές του προς τρίτους, αν και δεν αποκλείεται να έχει δέσμευση ανώτατων ή (κυρίως σε συστήματα «επιλεκτικής διανομής») και κατώτατων τιμών. Εισπράττει έτσι διαφορά τιμήματος και όχι προμήθεια (π.χ. αγοράζει 10 ευρώ και μεταπωλεί 20 ευρώ, άρα το κέρδος του είναι 10 ευρώ), και έχει μεγαλύτερη ευελιξία από τον εμπορικό αντιπρόσωπο του οποίου η προμήθεια είναι σταθερά συμφωνημένη. Η δημιουργούμενη πελατεία ανήκει στο διανομέα. Ο διανομέας φέρει σημαντικούς κινδύνους, όπως είναι οι κίνδυνοι μη διοχέτευσης του εμπορεύματος, αποθήκευσης, παλαιώσης, μεταφοράς, τους οποίους δεν φέρει ο εμπορικός αντιπρόσωπος.

Στη σύμβαση δικαιόχρησης (*franchising*) ο λήπτης (*franchisee*) είναι ανεξάρτητος έμπορος, αγοράζει με πρόθεση να μεταπωλήσει, συνάπτει συμβάσεις στο όνομά του και για λογαριασμό δικό του. Χρησιμοποιεί, όμως, την τεχνογνωσία, μεθόδους, σήμα, σταθερή διακόσμηση του επιχειρηματία (δικαιοπάροχος/*franchisor*) ο οποίος δημιούργησε των αλυσίδα καταστημάτων στο οποίο έχει εντάξει όμοιους *franchisees*. Το κέρδος του *franchisee* είναι οι εισπράξεις που κάνει αλλά σε συχνά διαστήματα αποδίδει ποσοστό επί των εισπράξεών του στο δικαιοπάροχο/*franchisor*.